

UNICEF Norge

Kommuneanalysen 2019

OSLO

Store forskjeller mellom bydelene

Forbehold om trykkfeil og endringer

UNICEF Norge *Kommuneanalysen 2019: Oslo* er basert på bydelenes egen statistikk for 2018. Bydelene innrapporterte statistikken til Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennom Kommune-Stat-Rapportering (KOSTRA) i løpet av første halvdel av 2019. UNICEF Norge hentet ut statistikken 17. juni 2019.

Bydelenes statistikk endres med jevne mellomrom, og små justeringer kan ha skjedd i løpet av perioden UNICEF Norge har jobbet med analysen (juni til august 2019). Leseren anbefales å ha dette i mente når rapporten leses.

Vi tar forbehold om eventuelle trykkfeil og skrivefeil.

Innhold

Kapittel 1: Innledning

1.1	UNICEF Norges Kommuneanalyse: Oslo	5
1.2	Metodikk	6
1.3	Variabler	7
1.4	Rangering etter sektor	8

Kapittel 2: Budsjettanalyse

2.1	Budsjettanalyse	10
-----	-----------------	----

Kapittel 3: Sektoranalyse

3.1	Barnehage	13
3.2	Barnevern	16
3.3	Helsetjeneste	18
3.4	Kulturtilbud	20

Kapittel 1

Innledning

1.1 UNICEF Norges Kommuneanalyse: Oslo

Det bærende prinsippet i FNs barnekonvensjon er at alle barn har lik rett til å vokse opp og utvikle seg til sitt fulle potensiale.

For barn som vokser opp i Norge betyr det i praksis at deres rettigheter etter Barnekonvensjonen skal respekteres, og at alle barn som vokser opp i Norge, skal sikres likeverdige oppvekstvilkår. Dette gjelder uavhengig av hvor i landet en bor og hvor lenge en har bodd i Norge.

Dessverre viser UNICEF Norges Kommuneanalyse: Oslo at det er store forskjeller i hvor mye penger bydelene bruker på tjenester til barn og unge og hvor godt innhold det er i tjenestene de leverer.

Det bor 152 065 barn i Oslo, noe som tilsvarer 11,50 prosent av alle barna som er bosatt i Norge. Det er bydelenes jobb å sikre at alle disse barna får tilgang til gode offentlige tjenester som sikrer dem så like oppvekstvilkår som mulig. Når bydelene ikke klarer dette, bryter det med barns rett til likebehandling. Da går det aller mest utover er de barna som sliter fra før eller har behov for ekstra oppfølging.

UNICEF Norge mener at det er uakseptabelt at noen barn får bedre tjenester enn andre, avhengig av hvor i Norge eller hvilken bydel i Oslo de bor i.

I år er det kommunevalg, og bydelspolitikere i Oslo har mulighet til å sette barns rettigheter øverst på dagsorden og adressere ulikhetene i Oslo. Vår oppfordring til politikere, velgere og barn: Bruk UNICEF Norges Kommuneanalyse: Oslo som et av flere verktøy for å finne ut hvor skoen trykker i din bydel. Målet er ikke å henge ut enkelte bydeler, men å bidra til en debatt om forskjellene i tjenestene som tilbys barna våre.

Politiske beslutninger og prioriteringer som gjøres får reelle konsekvenser for barna våre, og det er politikernes jobb å sikre at dette er i tråd med barns rettigheter.

1.2 Metodikk

For forklaring av metoden som danner grunnlag for UNICEF Norges Kommuneanalyse: Oslo vises det til kapittel 1.2 og 5 i UNICEF Norges Kommuneanalysen 2019. Merk likevel følgende forhold:

1) UNICEF Norges Kommuneanalyse: Oslo ser på fire sektorer, ikke fem:

[Barnehage](#)

[Barnevern](#)

[Helsetjenester](#)

[Kulturtilbud](#)

Denne analysen kartlegger og rangerer altså ikke grunnskoletilbudet i bydelene, ettersom denne sektoren ikke er under bydelenes budsjett. For informasjon om grunnskoletilbudet i Oslo vises det til UNICEF Norges Kommuneanalysen 2019, som sier noe om dette i kapittel 4.3.

2) Tallene som brukes i kartleggingen og rangeringen er basert på tall som bydelene har rapportert inn selv. I analysen bruker vi et gjennomsnitt for tallene som bydelene har meldt inn for de tre siste årene. Det vil si at i denne rapporten bruker vi et gjennomsnitt av tall fra 2016, 2017 og 2018.

3) Bydelene rangeres fra 1-15, hvor 1 er øverst av rangeringen og 15 er lavest. Det er i alt 17 bydeler i Oslo. Bydelene Sentrum og Marka får tjenester levert av de øvrige bydelene og er dermed ikke gitt en plass i rangeringen.

1.3 Utvalgte sektorer og variabler

Kommuneanalysen Oslo ser på fire ulike sektorer: Barnehage, barnevern, helsetjeneste og kulturtilbud. Innenfor hver av sektorene vurderes kommunene basert på utvalgte variabler – der noen representerer ren pengebruk – mens andre sier noe om kvaliteten på sektorens tjenester.

Barnehage

Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år

Tjenesteområde: 201 Barnehage, 211 Styrket tilbud til førskolebarn, 221 Barnehagelokaler og skyss

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)

Andel ansatte med pedagogisk utdanning

Grunnbemannning

Barnevern

Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år

Tjenesteområde: 244 Barnevernstjeneste, 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet, 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet

Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

Helsetjeneste

Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år

Tjenesteområde: 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten (alle andre tjenesteområder ekskluderes fra analysen)

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst

Innebærer besøk av helsestasjonens representant (jordmor eller helsesøster)

Kulturtilbud

Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud og idrett per barn 6-20 år

Tjenesteområde: 231 Aktivitetstilbud barn og unge, 380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg

Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år, kommunale fritidssenter.

1.4 Rangering etter sektor

Slik rangeres bydelene i hver sektor

Bydel	BH	BV	HT	KT
St. Hanshaugen	1	10	1	5
Grünerløkka	7	4	2	1
Stovner	14	2	2	4
Gamle Oslo	5	5	5	2
Grorud	9	1	8	6
Sagene	3	8	7	3
Nordre Aker	2	14	4	10
Søndre Nordstrand	15	2	14	8
Alna	12	7	6	7
Frogner	4	12	11	11
Ullern	6	6	15	14
Bjerke	11	8	10	9
Nordstrand	10	11	9	13
Østensjø	8	13	13	12
Vestre Aker	13	15	12	15

**BH = Barnehage, BV = Barnevern, HT = Helsetjeneste, KT = Kulturtilbud*

Kapittel 2

Budsjettanalyse

2.1 Budsjettanalyse

I dette kapittelet ser vi på hvor mye bydelene bruker på barn og unge, både som andel av bydelens samlede budsjett og i kroner per barn.

I gjennomsnitt bruker Oslos bydeler 67 173 kroner per barn innenfor barnehage, barnevern, helsetjenester og kulturtilbud.

Sagene bydel bruker 96 710 kroner per barn i sin bydel; dobbelt så mye som det Vestre Aker bruker på sine, som er 46 218 kroner.

Det skiller altså 50 492 kroner per barn mellom de to bydelene, som representerer de bydelene som bruker minst og mest kroner på tjenester per barn.

Hvis vi ser på andelen av bydelsbudsjettet som går til barn og unge, utgjør dette i Sagene bydelen 43 prosent, mens det i Vestre Aker er 37 prosent.

Gamle Oslo og Søndre Nordstrand bruker 45 prosent av bydelens budsjett på barn og unge, noe som er størst andel av alle bydelene.

Frogner bruker minst, med 34 prosent av budsjettet til barna.

Det er dermed 11 prosentpoeng som skiller de ulike bydelene og hvor stor prioritet barn og unge har i det totale driftsbudsjettet.

Gjennomsnittet til alle Oslos bydeler er på 39 prosent.

I faktisk kroner blir det seende slik ut:

Søndre Nordstand bruker 60 274 kroner og Gamle Oslo bruker 90 821 kroner. Frogner bydel bruker 67 628 kroner og er den bydelen som er nærmest gjennomsnittet.

Det faktum at de bydelene som bruker mest i budsjettandel på barn og unge likevel ikke bruker mest i faktiske kroner, forteller oss at bydelene har ulike økonomiske rammevilkår. For eksempel vil ikke Frogner nå opp til bydelsgjennomsnittet for faktiske kroner brukt per barn ved å øke andelen av bydelsbudsjettet som går til barn. Det ser dermed ut til at noen av bydelene både trenger et større bydelsbudsjett og at de bør prioritere barn i større grad.

2.1 Budsjettanalyse

Kommunegruppe	Andel utgifter ¹⁾	Utgifter per barn ²⁾
Sagene <i>Bydelen som bruker flest kroner</i>	43%	96 700 kr
Vestre Aker <i>Bydelen som bruker minst kroner</i>	37%	46 200 kr
Gamle Oslo <i>Bydelen som bruker høyest andel</i>	45%	90 800 kr
Søndre Nordstrand <i>Bydelen som bruker høyest andel</i>	45%	60 300 kr
Frogner <i>Bydelen som bruker lavest andel</i>	34%	67 600 kr
Gjennomsnitt	39%	152 100 kr

1) Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, og kulturtilbud.

2) Andel av totale brutto driftsutgifter brukt i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, kulturtilbud.

Kapittel 3

Sektoranalyse

3.1 Barnehage

Når vi ser på bydelenes pengebruk på barnehage er det store forskjeller mellom dem.

Nordre Aker bruker relativt lite av sitt totale bydelsbudsjett på barn og unge, men er likevel den bydelen i Oslo som bruker mest på barnehage, totalt 216 871 kroner per barn. Det er 77 403 kroner mer enn Stovner, hvor 139 468 kroner går til barnehage per barn. Dette plasserer Stovner lavest på oversikten over bydelenes pengebruk på barnehage.

Stovner kommer også lavest ut når det gjelder andel barn mellom 1 og 5 år med barnehageplass, som er 63 prosent. Stovner har i tillegg en lav andel ansatte med pedagogisk utdanning, totalt 35 prosent. Til sammenligning er bydelsgjennomsnittet på 37,45 prosent, mens St. Hanshaugen har Oslos største andel, med 43,33 prosent.

Videre kommer St. Hanshaugen godt ut når det gjelder andel barn med barnehageplass i bydelen. Faktisk har den kapasitet til å tilby plasser til barn fra andre bydeler. Dette gjelder også Nordre Aker.

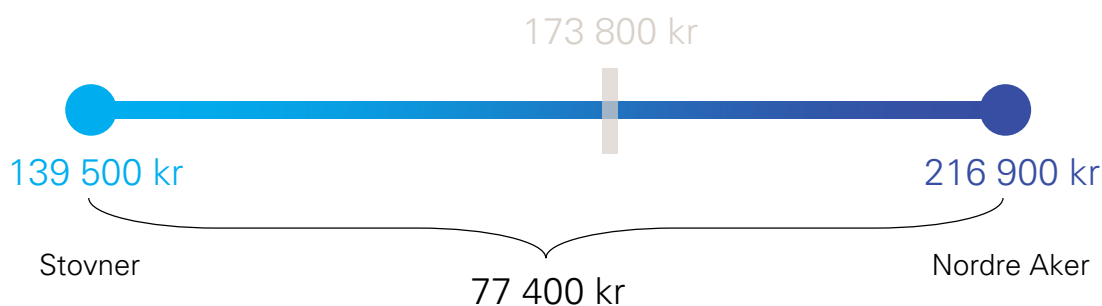
Mens Ullern og Frogner har tilnærmet full barnehagedekning har Bjerke, Søndre Nordstand og Grorud, i tillegg til Stovner, en barnehagedekning på under 80 prosent. UNICEF Norge mener at alle barn må ha mulighet til å gå i barnehage og synes det er bekymringsverdig at det er så store forskjeller mellom bydelene i Oslo.

Felles for de tre bydelene på topp 3 er at de bruker mest per barn, har god barnehagedekning, har relativt godt med leke- og oppholdsareal per barn og har høy andel ansatte med fagutdannelse.

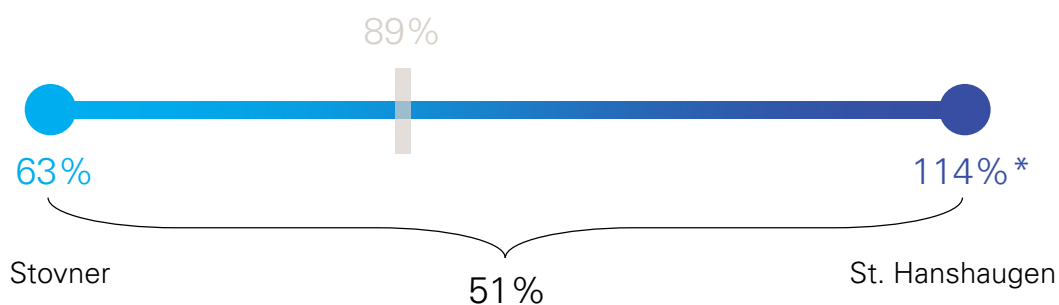
3.1 Barnehage

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

**Noen bydeler oppgir andeler på over hundre prosent. Dette skyldes at bydelene tilbyr barnehageplasser til barn med bostedsadresse utenfor sin bydel.*

3.1 Barnehage

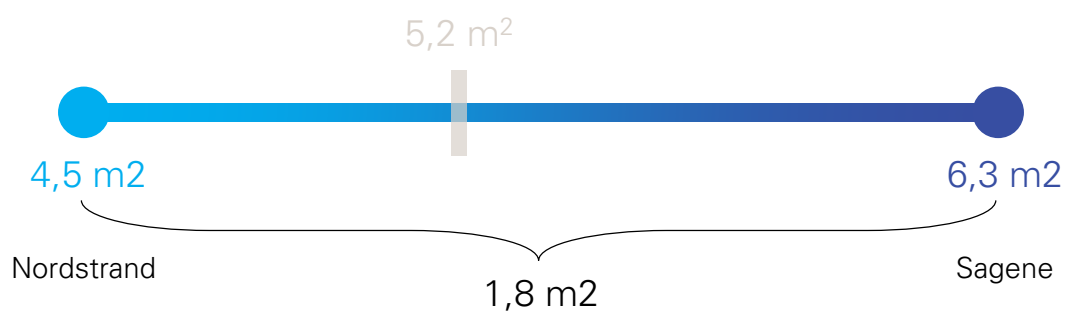
● Min

| Gjennomsnitt

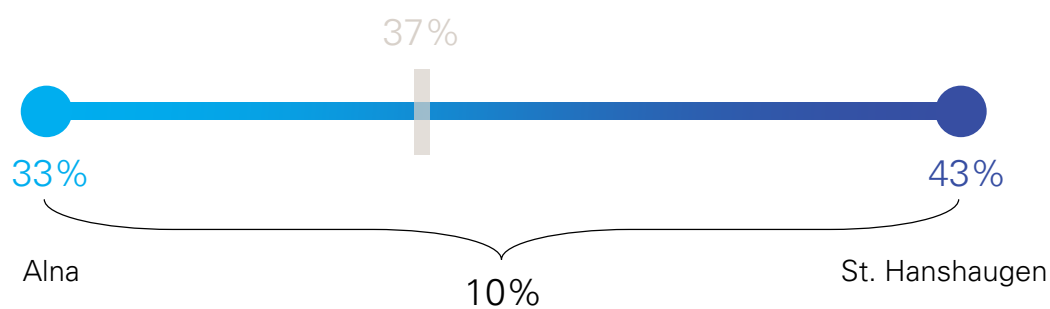
● Maks

} Differanse

Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)

Andel ansatte med pedagogisk utdanning

3.2 Barnevern

Innenfor barnevernssektoren er det Grorud som rangeres øverst på topp 3 listen. Dette skyldes at barnevernet får flest kroner per barn og at det har høyeste antall stillinger med fagutdannede. Grorud bruker 24 666 kroner per barn, noe som er over 10 000 kroner mer enn det bydelene bruker i gjennomsnitt på barnevern. Hvis vi sammenligner med Ullern, som er bydelen hvor det brukes minst penger per barn på barnevern, ser vi at Grorud bruker 85 prosent mer enn det Ullern gjør.

Etter Grorud finner vi Søndre Nordstrand og Stovner på delt topp 2. Søndre Nordstrand bruker nesten det samme på barnevern som det Grorud gjør, mens Stovner bruker 18 715 kroner. Bydelene Gamle Oslo, Sagene og Alna bruker altså mer på barnevern enn Søndre Nordstrand, men gjør det totalt sett ikke bedre på rangeringen.

Årsaken til at Stovner rangeres på 2.plass er at bydelen overholder tremånedersfristen i 98 prosent av alle undersøkelsessaker og at barnevernet har 7,10 ansatte med fagutdanning per 1000 barn. Enda flere ansatte finner vi imidlertid i Grorud (8,40), Søndre Nordstrand (7,60) og Gamle Oslo (7,27).

Vestre Aker bydel blir rangert som lavest innenfor barnevernssektoren, og bruker 6 133 kroner på barnevernet per barn i bydelen.

Samtlige av de tre bydelene på bunn 3-listen bruker betydelig under gjennomsnittet på barnevern og har et lavt antall stillinger med fagutdanning i barnevernet. Likevel overholder Ullern tremånedersfristen i 98 prosent av undersøkelsessakene. Nordre Aker gjør det i 95 prosent av sakene. Dette er over bydelsgjennomsnittet på 94 prosent. Vestre Aker på den annen side, overholder fristen i 91 prosent av sakene, noe som altså er under gjennomsnittet i Oslo.

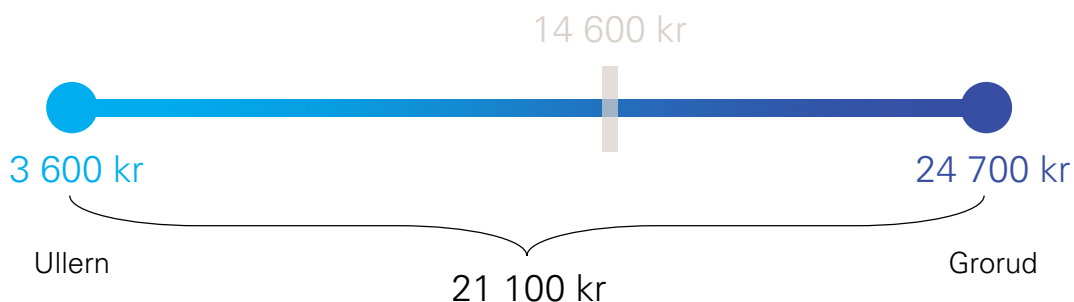
Det er likevel bare to bydeler som bryter undersøkelsesfristen i mer enn 10 prosent av sakene, med fristbrudd i henholdsvis 11 prosent og 17 prosent av sakene, nemlig Sagene og Østensjø.

Østensjø skiller seg ikke nevneverdig ut på de andre variablene, med 16 205 kroner brukt på barnevern per barn i bydelen og 4 ansatte i barnevernet per 1000 barn i bydelen. Det er derfor verdt å stille spørsmålstegn ved hvorfor tremånedersfristen brytes så ofte i Østensjø.

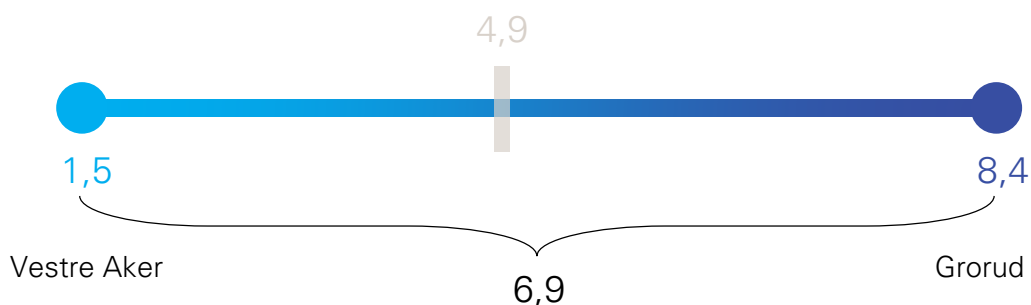
3.2 Barnevern

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

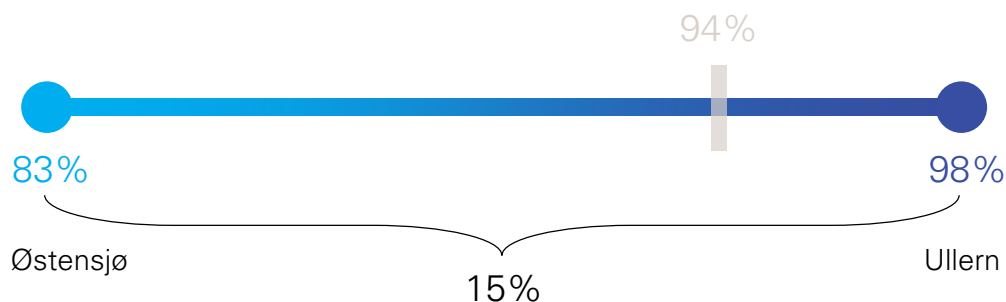
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år

Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder*

3.3 Helsetjeneste

Også når det gjelder levering av helsetjenester til barn, kommer Ullern lavt ut på den overordnede rangeringen.

Ullern bruker 2 224 kroner på helsetjenester per barn, men gjennomfører bare hjemmebesøk til 46 prosent av de nyfødte. Det er bekymringsverdig og medfører at bydelen rangeres sist av samtlige bydeler.

Også Bjerke melder inn urovekkende lave tall; i bydelen får kun 42 prosent av alle nyfødte hjemmebesøk innen to uker. I Østensjø får under 6 av 10 nyfødte hjemmebesøk. Det er også tilfellet for under 7 av 10 nyfødte i Frogner, Søndre Nordstrand og Grorud.

Dette står i sterk kontrast til bydelene Nordre Aker, Stovner og Alna, som gjennomfører besøk til over 95 prosent av de nyfødte.

Det er verdt å merke seg at bydelene Nordre Aker og Vestre Aker bruker minst på helsetjenester til barn, med henholdsvis 2 207 kroner og 1 857 kroner. Bydelen som bruker mest, St. Hanshaugen, bruker tre ganger så mye som Vestre Aker.

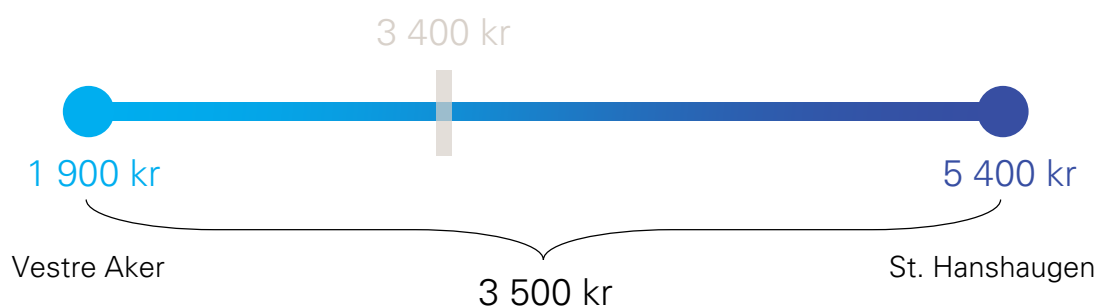
St. Hanshaugen bruker nemlig 5 386 kroner, tett etterfulgt av Gamle Oslo og Grünerløkka med 5 326 kroner og 4 741 kroner.

Det er altså store forskjeller når det gjelder bydelenes praksis for hjemmebesøk til nyfødte og prosentmessig forskjell i kroner brukt på helsetjenester.

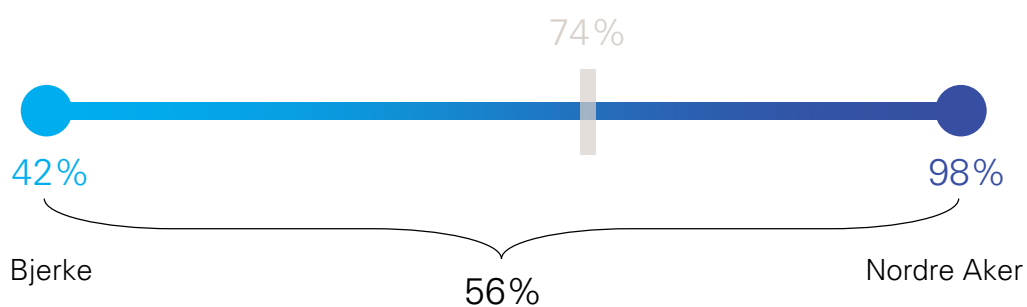
Når vi vet at hjemmebesøk til nyfødte er en unik måte for helsepersonell til å få avdekket omsorgssvikt og overgrep på, eller behov for særlig oppfølging, er det klart at det er kritisk å endre denne svake praksisen.

3.3 Helsetjeneste ● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker

3.4 Kulturtilbud

Også innenfor kulturtilbudet til barna i Oslo finner vi store forskjeller i bydelenes pengebruk. Mens Gamle Oslo bruker 11 393 kroner til aktivitetstilbud og idrett per barn, er tilsvarende tall 267 kroner for Vestre Aker.

Det betyr at det brukes nesten 43 ganger så mye på aktivitet- og idrettstilbud til barna i Gamle Oslo enn til barna i Vestre Aker.

Også Nordstrand rapporterer inn at bydelen bruker under 1000 kroner i aktivitets- og idrettstilbud per barn, mens Nordre Aker og Ullern bevilger så vidt over 1000-lappen per barn. Oslo-gjennomsnittet ligger på 3 814 kroner, og trekkes opp av bydeler som Alna, Sagene og Grünerløkka, som alle bruker over 5 000 kroner per barn.

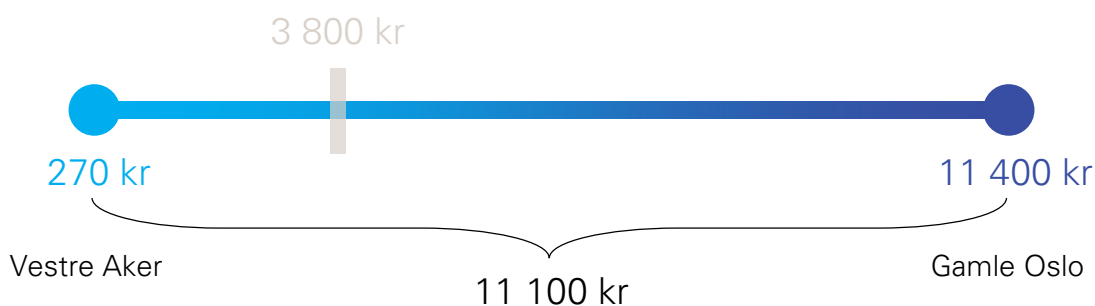
Når det gjelder timer med åpent fritidstilbud, så skiller Grünerløkka, Stovner og St. Hanshaugen seg ut i positiv forstand, mens det motsatte er tilfellet for Nordre Aker, Alna og Nordstrand. Tilbudet om et sted for barn og unge å tilbringe fritiden sin på spenner enormt, fra 2 377 årlige timer per 1000 barn til 56 timer i Vestre Aker bydel.

Ullern og Vestre Aker gjør det oppsummert dårligst også innenfor kulturtilbud.

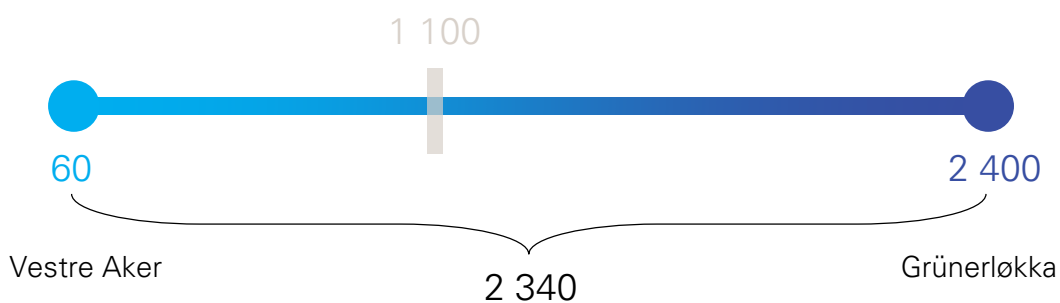

3.4 Kulturtilbud ● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud og idrett per barn 6-20 år

Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år*

*Kommunale fritidssenter

unicef | for hvert barn